

akt

KBELY: LETIŠTĚ, KTERÉ NIKDY NESPÍ

OD ZÁCHRANNÝCH AKCÍ PO PŘEPRUVU NA VELKÉ
VZDÁLENOSTI – OKAMŽITĚ, PROFESIONÁLNĚ A BEZPEČNĚ

Připraveno
ve spolupráci
s redakcí:

NA CESTĚ K UMĚLÉ INTELIGENCI

Rozhovor s ředitelem Centra jazykového vzdělávání Univerzity obrany plukovníkem gšt. doc. Ing. Vladanem Holcnerem, Ph.D.

Když se v NATO domluvíme anglicky, nebylo by lepší soustředit se rovnou na angličtinu?

Myslím, že se v armádě právě na angličtinu soustředujeme, ostatní jazyky jsou spíše popelkou. V tomto směru se mi nezdá, že bychom pro jiné jazyky než angličtinu měli nějakou dlouhodobější a komplexnější strategii. Projevilo se to, když jsme začali vysílat vojáky do Mali, najednou jsme se ptali: máme, či nemáme připravený personál, schopný komunikovat na odpovídající úrovni ve francouzštině? Krize na Ukrajině ukazuje to samé směrem k ruštině.

Angličtina bude vždy hlavní, ale nějak vymezené skupiny personálu musí zvládat i jiné cizí jazyky.

Jaké?

Africký kontinent: jednoznačně francouzština. Postsovětské republiky: jednoznačně ruština – snad s výjimkou pobaltských zemí. Moje osobní zkušenost z Arménie, Gruzie, ale i z Ukrajiny je, že kdykoliv jsem tam promluvil rusky, tak mi to velmi, velmi pomohlo. Angličtinu tam ovládají pouze někteří, nebo se musí komunikovat přes tlumočníky, což je vždycky určitá překážka. Opomenuta by neměla zůstat ani arabština a otázka k zamyšlení do budoucna se může stát i čínština.

A němčina?

Ta nemusí být pro naši armádu úplně prioritní. Situace v obraně je trochu jiná než v byznysu, kde třetina exportu teče do Německa a Německo je pro české podniky nejdůležitější obchodní a investiční partner. Z vlastní zkušenosti vím, že Němci a Rakouši důstojníci umí a ochotně komunikují v angličtině a němčinu pro komunikaci s nimi používám víceméně ze zdořivosti. Ale situace je úplně jiná, když se podíváme na praporčícky a poddůstojnický sbor. Tam už všichni anglicky komunikovat neumí.

Právě oni spolu přitom komunikovali při covidové a migrační krizi, že?

Víc než polovina našich hranic jsou hranice s německy mluvícími zeměmi. V krizových situacích, což může být dramatická migrační vlna, přírodní katastrofa jako povodně na větším území, ale třeba i spolupráce v případě ozbrojeného konfliktu, spolu musejí být v kontaktu vojáci v nižších hodnostech, ale pravděpodobně je i komunikace s místním obyvatelstvem. A tam i ta němčina bude na pořadu dne.

Pak je tu fakt, že nejčastěji voleným druhým cizím jazykem na českých základních a středních školách je právě němčina. U mladých lidí, kteří do armády přicházejí, je tedy velká pravděpodobnost, že už něco z němčiny znají. Naše zkušenost z Univerzity obrany (UO) říká, že je to třetina až polovina studentů.

Nevyučovali jste v minulosti i arabštinu?

Arabštinu jsme v minulosti v portfoliu zahrnutou měli, ještě v předcovidových letech jsme ji nabízeli studentům UO jako dobrovolný předmět. Aktuálně arabštinu nevyučujeme, ale plánujeme její výuku od příštího akademického roku obnovit. Mám signály, že zpravodajské specializace zde na UO by o to měly zájem. Mým záměrem je, abychom byli rovněž schopni provádět v arabštině i zkoušky podle STANAG 6001.

Určitě poroste také zpravodajské využití ruštiny, budeme muset znát ruské prostředí a informace o něm sbírat v ruštině.

Zažil jsem na pozici děkana období před rokem 2014, když UO přecházela na souvislé pětileté studijní programy a armáda si

nadefinovala požadované výstupy z učení, tedy teoretické znalosti, praktické dovednosti a všeobecné kompetence, které by si měl každý budoucí důstojník bez ohledu na specializaci v průběhu studia na UO osvojit.

Mimo jiné tam byly požadavky na cizí jazyky, explicitně v angličtině získat minimálně úroveň 2 podle STANAG 6001 ve všech řečových dovednostech (SLP 2222) a zároveň SLP 1111 z druhého cizího jazyka, přičemž si studenti mohli volit pouze mezi němčinou a francouzštinou. Ruština v nabídce nebyla a do přípravy budoucích důstojníků na UO se vrátila po přibližně čtyřech letech až na základě intervence z mé strany, částečně ještě z pozice děkana Fakulty vojenského leadershipu a následně jako ředitele Centra jazykového vzdělávání (CJV). Ruština byla rozhodně významná a potřebná i před eskalací konfliktu na Ukrajině, jen jsme to možná tolik nevnímali.

Dokladem významu ruštiny, byť do jisté míry možná paradoxním, je fakt, že když v současné době česká armáda poskytuje výcvik pro příslušníky ukrajinských ozbrojených sil, společným jazykem, kterým jsme schopni komunikovat, je právě ruština.

Když se vrátíme k angličtině, která je stěžejní, co dělá větší problém: čtení, psaní, poslech, nebo mluvení?

Začátečníci obecně mají největší problém se čtením. Na vyšší úrovni (středně pokročilí a pokročilí) se ukazuje, že největším problémem je psaní. Možná to souvisí i s tím, že naše společnost píše méně, rozhodně to platí pro delší ucelené texty. Zároveň to je dovednost, kterou člověk v běžném praktickém životě používá nejméně. Je zajímavé sledovat absolventy středních škol, kteří zahajují

Při vysílání vojáků do Mali jsme najednou sháněli personál schopný komunikovat ve francouzštině.

Při vysílání do Mali jsme se začali ptát, jestli umíme komunikovat francouzsky.

studium na Univerzitě obrany. Jsou výrazně silnější v receptivních dovednostech, hlavně v poslechu, čtení není úplně špatné, ale i to se postupně zhoršuje. Pravděpodobně i tento trend lze přičíst tomu, že mladí lidé nechtou souvislé texty a komunikují se světem v podobě podcastů, videí a krátkých chatů.

Postupně jde tedy dolů schopnost pracovat s psaným textem. Nevím, jestli je to pro budoucnost naší společnosti úplně špatně, každopádně je to důsledek používání technologií. Na druhou stranu, nejlépe je na tom mladá generace v poslechu. Teenageři mají zpravi-

V rámci příštích akreditací, minimálně na Fakultě vojenského leadershipu a Fakultě vojenských technologií, se zvažuje zavedení takzvaného mezinárodního semestru. Jeden semestr studia by tedy probíhal v angličtině. Předměty, které by byly v tomto semestru, by pak mohli jednoduše navštěvovat i zahraniční studenti. Ale pak je tu samozřejmě i to, že vyučovat jazyky je poměrně nákladné. Výuka jazyků probíhá v malých skupinách po 10–15 studentech, takže je náročná na personál – vyučující, ale i učebny.

Podle mého názoru je však především lepší

Čtení a psaní v angličtině je největší problém, protože méně čteme i píšeme.

dla angličtinu naslouchánu z filmů, seriálů, podcastů, z různých videoher a tak dále. Dalším trendem pozorovatelným u čerstvých maturantů jsou postupně více a více zřetelnější rozdíly mezi úrovní absolventů přicházejících z různých typů středních škol.

Jak dlouho může člověku trvat posunout se o úroveň výš?

Za jak dlouho se naučíte zahrát na piano „Pro Elišku“? Za jak dlouho člověk natrénuje běh na tři kilometry za dvanáct minut? Je to opravdu individuální.

Na Moravě se říká, že aby vinaři dozrálo dobré víno, potřebuje minimálně sto dní sluníčka. A podobně – berte to zjednodušeně – to platí i pro cizí jazyky. Sto dnů intenzivní práce, sto dnů vynaloženého úsilí lze označit za minimum. Ale je to skutečně individuální.

Uvažuje se o tom, že se na Univerzitě obrany rozšíří používání angličtiny, aby byli studenti tomuto jazyku více vystaveni?

kupříkladu taktiku v angličtině rovnou učit, než aby vás angličtinář učil anglické pojmy z taktiky. Některé předměty už na UO takto zavedeny jsou.

Jak jsou ve výuce centra zastoupeni rodilí mluvčí?

Velkým přínosem jsou zvláště u pokročilých kurzů a důležití jsou pro nás při zpracování nahrávek do výuky a pro testování. Snažíme se mít na každém pracovišti alespoň jednoho. Bohužel, v současné době nemáme rodilého mluvčího na angličtinu v Hradci Králové a ve Vyškově a nemáme rodilého mluvčího pro německý jazyk. Rodilí mluvčí je problém získat, oslovit i zaplatit. Rodilých mluvčích, kteří by byli skutečně dobrými pedagogy, měli vysokoškolské vzdělání magisterského stupně a byli ochotni pracovat za podmínek, které my jsme schopni nabídnout, není tolik. Pokud nemůžeme rodilé mluvčí sehnat na plný úvazek, tak se je snažíme zapojovat na výuku alespoň na částečný úvazek nebo na dohodu o provedení práce.

Jsou to srdcaři?

Řada z nich pracuje na CJV celá léta nebo i desetiletí. Někteří pracovali už pro americký personál, který nám pomáhal s naším přistoupením do NATO, resp. zavedením výuky angličtiny do naší armády. To jsou lidé, které můžeme opravdu brát jako inventář.

Nejen že svoji práci skvěle ovládají, ale mají ji opravdu rádi, mají rádi organizaci, pro kterou pracují, a záleží jim na výsledcích, jichž dosahují jejich posluchači. Ale pozor, zde nejde o specifikum rodilých mluvčích, to se týká všech vyučujících na CJV. Proto jsem rád za jakoukoliv možnost jejich práci ocenit a i touto cestou bych jim za jejich přístup chtěl poděkovat.

Konkurujete si na trhu práce se středními i základními školami. Je to problém?

Naši vyučující byli ještě v nedávné minulosti placeni podle tabulek pro státní správu, kde byla v posledních letech valorizace tarifů výrazně nižší než ve školství. Začaly se nám proto rozevírat nůžky mezi úrovní platů za odvedenou práci třeba na střední škole a u nás. Naštěstí se univerzita a Ministerstvu obrany podařilo v závěru loňského roku prosadit pro akademické pracovníky UO, kam spadá i CJV, změnu, takže jsou nyní placeni podle tarifů odpovídajících sektoru školství. To znamená mírné navýšení tarifů a navázání na změny platů v sektoru školství.

Platy jsou hodně důležité, ale snažíme se na trhu práce konkurovat i podmínkami pro práci, možnostmi osobního rozvoje a atmosférou na pracovišti. Přitažlivý může být i styl práce, vyučovat jazyky dospělým je jiné než vyučovat děti nebo středoškoláky.

A pak je tu testování. Schopnost vytvářet a rozvíjet vlastní testy je jedinečná práce, kterou téměř žádná jiná česká instituce na úrovni srovnatelné s CJV nedělá.

Můžete přiblížit testovací modely, které rozvíjíte?

Testy, které v současné době používáme na zkoušky podle NATO STANAG 6001, na úrovni 1–3 v anglickém, německém, ruském, francouzském jazyce a na úrovni 1–4 v českém, jsou testy vytvořené na CJV. Sami je udržujeme, sami monitorujeme jejich přesnost a funkčnost. Vycházejí samozřejmě ze standardizační dohody STANAG 6001, která definuje pro každou úroveň kompetence a tvůrčí dovednosti v jednotlivých řečových dovednostech.

Lepší je se třeba taktiku v angličtině rovnou učit, než aby vás angličtinář učil anglické pojmy z taktiky.

V tomto ohledu spolupracujeme s partnery v rámci NATO BILC (Výbor pro mezinárodní jazykovou koordinaci) a jazykové platformy CEDC – Central European Defence Cooperation / Středoevropská obranná spolupráce). Většina armády zná americké rozřazovací testy ALCPT. My momentálně vytváříme vlastní soubor rozřazovacích testů anglického jazyka, které budou, doufám, pro naše účely vhodnější, zejména při testování pokročilejších kandidátů. Předpokládám, že budou v resortu obrany plošně nasazeny od druhého pololetí tohoto roku.

Kolik studentů se vašich kurzů průběžně účastní?

Učíme všechny studenty UO, tím jsme na nějakých patnácti stovkách, největší rozsah výuky jazyků poskytujeme přirozeně studentům vojenského prezenčního studia, tedy budoucím důstojníkům naší armády. Výuka angličtiny je zařazena do všech semestrů vojenských magisterských studijních programů, od čtvrtého semestru potom všichni studenti brněnských fakult absolvují i druhý cizí jazyk, volí si jeden ze tří.

Ruština byla významná i před válkou na Ukrajině, jen jsme to tolik nevnímali.

Resortních jazykových kurzů realizujeme – když vynecháme specifické covidové roky – 100 až 120 ročně. Mají ale různou délku. Nejkratší trvají týden nebo dva. Jsou ale spíše výjimečné. Nejdelší jsou pětíměsíční. Díky covidu jsme se naučili vést výuku jazyků i v online formě na bázi videokonferencí. Všemi resortními kurzy při CJV projde za rok průměrně 1 000 až 1 200 osob.

Kolik studentů se přezkoušuje v Brně a kolik mimo Brno?

Mimo Brno je to 15–20 procent z celkového počtu více než 4 000 otestovaných za rok. Zkoušíme pravidelně v Praze, v Hradci Králové a v Olomouci, a když je potřeba, i v jiných posádkách. To procento se může zdát relativně malé, ale v celkovém počtu přezkoušených osob jsou zahrnuti všichni nově povolani vojáci, které testujeme v průběhu základní

přípravy hromadně, a to na našem kmenovém testovacím pracovišti v Brně právě kvůli kapacitám. A v Brně samozřejmě absolvují přezkušování také studenti brněnských fakult Univerzity obrany.

Prostorové zázemí, které máme k testování v posádkách mimo Brno, nám také neumožňuje za stejný čas odzkoušet tak vysoký počet

jako v Brně. Tam můžeme naráz bez problémů přezkoušet 30 osob, zatímco třeba v Praze je to pouhých 10.

Jaká je vize dalšího rozvoje CJV?

Udržovat úspěšnost jazykového vzdělávání, to znamená, aby co nejvíc lidí, kteří k nám přijdou, bylo úspěšných, a to při zachování spolehlivosti a transparentnosti testování. Výsledky našich testů jsou plně důvěryhodné u nás i pro zahraniční partnery.

Při zachování těchto dvou podmínek, které beru jako nepodkočitelné, se budeme stejně

Stávající úroveň běžně dostupných technologií stále ještě úplně neumí vše, co je třeba pro učení se jazykům. Rozvoj produktivních řečových dovedností potřebuje aktivní odezvy, které dnes studentům dává vyučující, do budoucna to bude i umělá inteligence.

Budeme se zaměřovat na to, abychom byli více multimediální, zapojovat do výuky více

Vyučující v CJV mají svou práci rádi a mají rádi i organizaci, pro kterou pracují.

pomůcek, které jsou pro studenty atraktivní, zábavné. Řada byt' poměrně jednoduchých nástrojů je na CJV využívána již dnes a je patrné, že míra zapojení studentů je jimi velmi pozitivně ovlivňována. A neplatí to jen pro později narozené.

Určitě se budeme snažit kromě obecného jazyka zaměřovat i na specifika, která armáda potřebuje, což je třeba vojenská terminologie různých druhů vojsk nebo schopnosti komunikovat v cizím jazyce v zátěžových situacích.

U testování vedle další digitalizace plánujeme nadále rozvíjet cvičné testy tak, aby kdokoli,

Budoucnost: umělá inteligence, virtuální realita, interaktivita.

než půjde k nám na „ostrou“ zkoušku podle STANAG 6001, mohl absolvovat cvičný test a získat informaci o své úrovni a zároveň doporučení pro další studium daného jazyka.

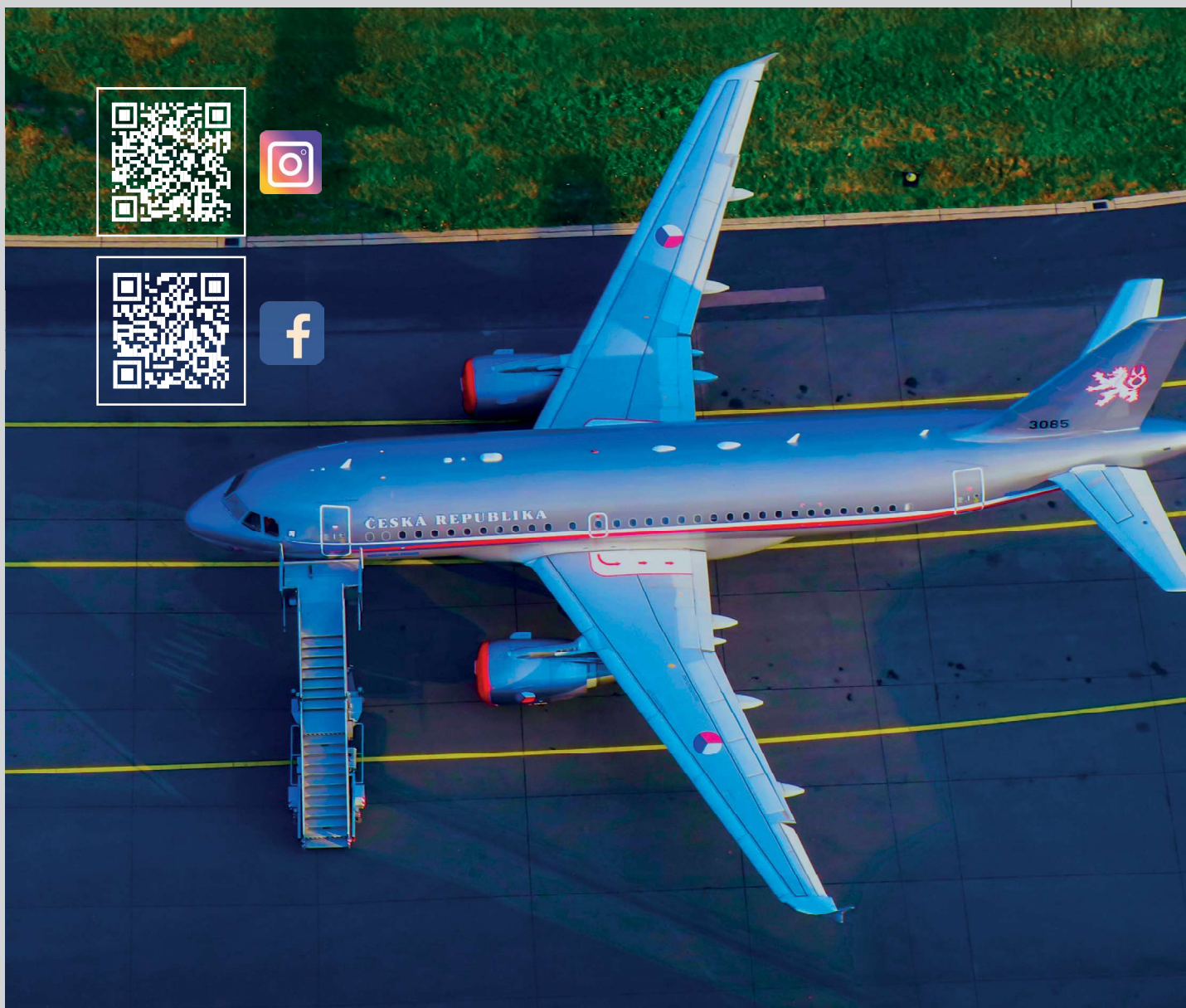
Mohou technologie pomoci zkrátit dobu prezenčního studia?

Typy a formy jazykových kurzů na CJV se vždy odvíjí od požadavků Ministerstva obrany a potřeb naší armády.

Domnívám se však, že do budoucna se staneme jazykovou školou, kde budou podstatně více namíchané online a prezenční výuka a samostudium. Naše e-learningová platforma Jazyky pro armádu (JAPA) se stane podstatně více interaktivní a multimediální.

Díky tomu se omezí čas, který naši posluchači tráví v tradičně prezenčně vedených kurzech, a budeme více flexibilní pro poskytování podpory příslušníkům naší armády při zvyšování nebo udržování jejich jazykových kompetencí.

Text: Filip Tesař, foto: Viktor Sliva, EUTM Mali, The Presidential Press and Information Office

K základním úkolům základny patří zabezpečování letecké přepravy příslušníků Armády České republiky (AČR), ústavních činitelů a státních delegací na území ČR i mimo ni a přeprava materiálu. V rámci transplantačního programu zajišťuje převoz lidských orgánů a zdravotnických týmů, poskytuje leteckou záchrannou službu (LZS) a leteckou službu pátrání a záchranu cestujícím a posádkám letadel (Search and Rescue/SAR). Kromě toho zajišťuje rovněž speciální lety, třeba transport raněných v rámci zdravotně humanitárního programu MEDEVAC a STRATEVAC a spolupracuje se složkami IZS. Útvar realizuje také speciální lety vzdušného průzkumu, fotografické snímkování, letecké laserové skenování a oblety radiolokačních prostředků.

Významné transporty

Teprve několik dní před začátkem českého předsednictví v Radě EU svěřila vláda dopravu delegací na jednání do Bruselu Armádě

ČR. Kbelská letecká základna tento náročný půlroční úkol zajišťovala souběžně se základními činnostmi. Podle velitele základny brigádního generála Jaroslava Falty bylo předsednictví ještě náročnější kvůli nedávnému vyřazení letounů Jak-40 a CL-601 Challenger. „Přesto jsme úkol bezzbytku splnili a společně odvedli velký kus práce.“

Pro ilustraci mimořádných úkolů se stačí podívat na stručný výčet významných transportů z posledních let.

České předsednictví v Radě EU, červenec – prosinec 2022: 225 odbavených letů, 368 letových hodin, 3086 přepravených pasažérů letouny Airbus A-319CJ, CASA C-295 i Turbolet L-410.

Turecko, únor 2023: letouny CASA tam po zemětřeseních dopravily humanitární pomoc a zpět potřebný materiál příslušníkům USAR (Urban Search and Rescue).

Ukrajinsko-polská hranice, březen 2022: letoun CASA do Prahy převezl

osmnáctiměsíční ukrajinskou holčičku s popáleninami na 60 % těla, které na Ukrajině nemohli poskytnout potřebnou odbornou péči. Byl to první převoz takto popáleného pacienta do EU od počátku bojů.

Mali, říjen, listopad 2021: letouny CASA zajišťovaly zásobování předsunuté operační základny. Podmínky: improvizovaná nebezpečná ranvej omezených rozměrů, vysoké teploty, rychlý vývoj a změna meteorologických podmínek, prašnost a časté prudké bouřky. Na dostřel se mohli dostat povstalci s přenosnými protiletadlovými raketovými komplety, takže ke slovu přišly veškeré taktické postupy pro maximální eliminaci rizik.

Afgánistán, srpen 2021: evakuace z Kábulu letouny Airbus.

Libanon, srpen 2020: po výbuchu přístavu v Bejrútu tam letouny Airbus a CASA přepravily hasičský USAR tým a jeho vybavení.

Od záchranných akcí po přepravu na velké vzdálenosti – okamžitě, profesionálně a bezpečně

KBELY: LETIŠTĚ, KTERÉ NIKDY NESPÍ

Rozsahem činností si 24. základna dopravního letectva Praha-Kbely nezádá s daleko většími letišti a jejich rozmanitostí mnohé z nich překonává. Požadavek někdy přijde náhle a je potřeba okamžitě reagovat.

Požáry, povodně

Loni v létě se zdejší vrtulníky významně zasloužily o uhašení požáru kolem Hřenska. „Během roku máme desítky cvičení, abychom byli připraveni do ostrých akcí. Trénujeme ve dne i v noci v průběhu celého roku za téměř jakéhokoliv počasí,“ zmínil zástupce velitele 24. křídla major Marek Bohuněk.

I když letouny uvezou vody víc, vrtulníky jsou mnohem přesnější a provedou za stejnou dobu mnohem vyšší počet shozů. V terénu byly 12 hodin denně. Voda se shazovala 20–30 m nad plameny, v kouři ztěžujícím orientaci, za vysoké teploty hrozící poklesem tahu motoru nebo dokonce jeho vysazením kvůli nízkému obsahu kyslíku ve spalinách nad požárem.

Velitel vrtulníkové letky podplukovník Petr Šafařík pomáhal například při povodních v roce 2010. „S vrtulníkem jsme viseli nad jedním místem a viděli, jak lidé mávají o pomoc. Všem najednou pomoci nešlo. V jednu chvíli se bortily domy, měl jsem strach o lidi,

kteří potřebovali pomoci, a také o mé kolegy – záchranáře, které jsem například vysadil do domu a ten se za pár vteřin začal z jedné strany bortit – strhla ho divoká voda.“

Petr Šafařík je také instruktorem v kbelském „display teamu“ skládajícím se momentálně ze tří pilotů se speciálním výcvikem. Display piloti na leteckých dnech předvádějí veřejnosti prvky letecké akrobacie a ukázky záchranných prací – vysazení a vyzvednutí osob třemi způsoby (slaněním, podvěsem, jeřábem).

Vzdálené končiny

Šafařík dělal v minulosti také instruktora afghánským pilotům. „Člověk naráží i na jazykovou bariéru, ale hlavní rozdíl je především v jejich mentalitě spojené s kulturou, náboženstvím a jiném přístupu k životu a k povinnostem vůbec.“

Do vzdálených krajů se příslušníci kbelské základny z jednoho důvodu vrací opakovaně a jejich letadla mají přítom o několik koní víc.

Zoo Praha, která vede mezinárodní plemennou knihu koní Převalského, sehrává klíčovou roli také v jejich návratu do volné přírody. Jako jediná zoo světa uskutečnila ve spolupráci s AČR v letech 2011–2019 devět transportů divokých koní do mongolských stepí. Na takové cestě koně strávili dva dny. Projekt byl ale také vítanou možností procvičit se v podmínkách, ke kterým by se posádky v Česku nedostaly, zejména v přistání na nebezpečné ploše. Další významný transport proběhl vloni v září, když se kbelská letka vrátila s letounem CASA z mezinárodního cvičení ETAP-C (European Tactical Airlift Programme-Course) ve španělské Zaragoze. Na palubě převáželi gorilu Duni, dceru slavné Moji, první gorily narozené v Česku – která se stěhovala do pražské zoo.

Velký živý organismus

Od provozu v civilním sektoru se činnosti na základně ve Kbelských neodlišují jen netypickými pasažéry, náklady a destinacemi. Úkoly,

keré plní nelétající i létající personál, jsou v mnohém různorodější a často vyžadují větší osobní zodpovědnost.

Základna je velkým, pulsujícím organismem. 24 hodin denně dohlíží na bezpečnost při odletu a přeletu letadel také letištní hasičská jednotka a sokolníci provádějící denní plašení (akustické či s dravci), aby nedošlo ke střetu zvěře či ptáků s leteckou technikou.

major Martin Moldřik, **hlavní inženýr vrtulníkové letky**

„Provádíme činnosti na letecké technice ve třech základních odbornostech: drak-motor, elektrické a speciální vybavení a konečně rádiové a radiotechnické vybavení letadel. Zajišťujeme komplexní provoz letecké techniky, realizujeme odstraňování závad a údržbu provozního charakteru. Na základně máme celou škálu letecké techniky různého stáří a hlavně různých výrobců. A tomu samozřejmě odpovídá i charakter provozu a také pestrost řešení případných závad. My jako vrtulníková letka provozujeme tři typy letecké techniky, z toho

Více o historii v publikaci **Kbely: Letiště na okraji Prahy**, dostupné online:

dva jsou ještě sovětské výroby a nejmladší jsou pak polské W-3A Sokoly. Za dvacet let u letky se opravdu potkáte se vším možným. Naším úkolem je nachystat pilotům k letu

provozuschopný a bezpečný stroj, aby nedošlo k letecké nehodě s fatálními následky.“

kapitán Roman Příbyl, **vedoucí plánovacího střediska**

„V podstatě se dá říci, že u nás co let, to originál. Některé požadavky na let přijdou s měsíčním, některé s týdenním, ale některé třeba i s denním předstihem. Může se i stát, že se ještě něco mění na poslední chvíli, většinou čas odletu nebo počet cestujících.“

Proces je přitom v zásadě stejný nezávisle na tom, jestli je koncovou destinací Brusel nebo třeba Mali. V destinacích toho druhého typu ovšem mnohem víc narážíte na diplomatická povolení přiletů a přeletů. Může se stát, že na povolení přistát čekáte měsíc, a než ho dostanete, vyprší vám přeletové povolení přes jinou zemi, kde se povolení také získává obtížně. A hůř se v takových destinacích také získávají služby pro letadlo. V civilním provozu obvykle každý člověk dělá jen přesně vymezenou činnost, kdežto u nás plní úkolů víc. A řídíme let po celou dobu tam i zpět a náš letový dispečink ho navíc koordinuje nejen s vlastními součástmi letiště, tzn. techniky a letišťáři, ale i se službami, které zajišťují celní a pasové odbavení, a s vojenskou policií, která zabezpečuje ochranu letiště.“

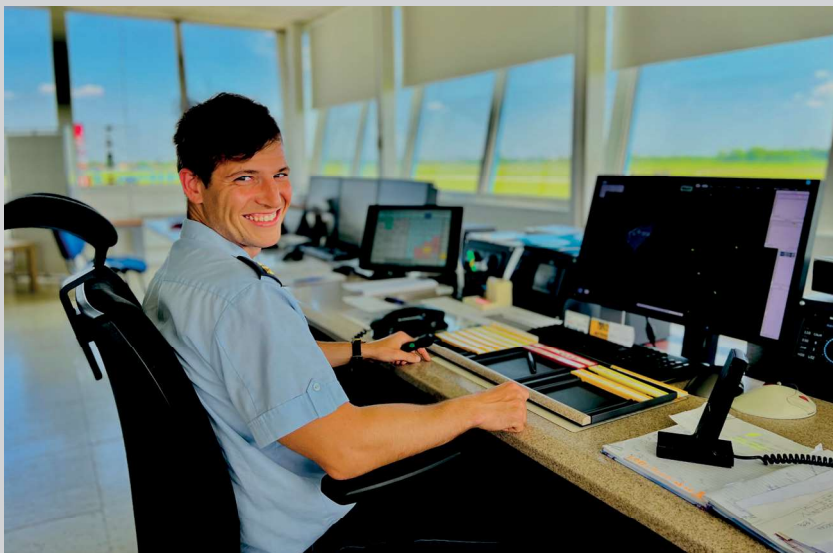
major Lukáš Havlásek, **řídící věže**

„V civilním letovém provozu mají třeba deset, patnáct i víc letů za hodinu, ale všechny přiletí po stejné trati, stejným způsobem, stejnou rychlostí. My máme na letišti vrtulníky, pomalejší letadla, rychlejší letadla, tomu se musíme přizpůsobit. Naše práce je nároková: když je výcvik, máme poměrně velkou zátěž, kdežto o víkendech se tolik nelétá. U nás se letiště prakticky nikdy neuzavírá, létají se i pátky, soboty, neděle. Lety do zahraničí probíhají i v noci. Naše letiště také zajišťuje pátrání a záchranu a převoz orgánů k transplantaci, což jsou lety na výzvu. I po dvaceti letech

NEJSTARŠÍ VOJENSKÉ LETIŠTĚ V ČR

Mírně vyvýšená planina mezi obcemi Kbely, Letňany a Vysočany byla pro výstavbu letiště vybrána již v listopadu 1918 kvůli poloze blízko centra i terénu s velmi malým zvlněním a únosnou půdou. První letouny československé „vzduchoplavby“ odtud vzlétly v prosinci 1918. Od roku 1938 jsou Kbely pouze vojenským letištěm.

- **1920:** založen kbelský Letecký pluk 1, základ čs. vojenského letectva
- **1946:** založen kbelský 1. dopravní letecký pluk
- **1967:** na letišti Kbely se začala držet 24hodinová pohotovost letecké služby pátrání a záchran (SAR)
- **1994:** 3. dopravní letecký pluk na letišti Praha-Kbely je jediným útvarem dopravního letectva v rámci AČR
- **1997:** do Kbel je přeložena vrtulníková letka letecké záchranné služby
- **1998:** z Kbel začaly být zajišťovány lety v rámci transplantačního programu
- **2003:** po reorganizaci byl útvar přejmenován na 24. základnu dopravního letectva
- **2016:** zahájena přeprava lékařských ECMO týmů, starajících se o pacienty s akutním respiračním a oběhovým selháním

LETECKÁ TECHNIKA

Airbus A-319 CJ

proudový dopravní a přepravní letoun k přepravě osob a nákladů na velké vzdálenosti

CASA C-295 M/MW

turbovtulový letoun pro leteckou přepravu nákladů a osob na krátké a střední vzdálenosti, provádění vzdušných výsadek a lékařské evakuace

Turbolet Let L-410 UVP-E/L-410FG

turbovtulový dopravní letoun k přepravě osob na krátké vzdálenosti, uzpůsobený i pro provoz z nebezpečných ploch

Mil MI-8S

vtulník v salonní úpravě, určený k přepravě osob na krátkých tratích.

Vrtulník tohoto typu s legendární registrační značkou 0001, který přepravoval prezidenty, ministry, generály a další VIP cestující, býval něco jako český Air Force One. Dosloužil v roce 2017 a dnes se nachází ve sbírkách VHÚ Kbely.

Mil Mi-17

víceúčelový transportní vrtulník pro přepravu osob a nákladů na krátkých a středních tratích

PZL W-3A Sokol

víceúčelový vrtulník střední hmotnosti, určený k přepravě osob a materiálu na krátkých tratích, záchranné činnosti, hašení požárů a provádění vzdušných výsadek

24. základna dopravního letectva Praha-Kbely v číslech za rok 2022:

744 zahraničních odbavených letů
217 vnitrostátních odbavených letů
611 zásahů letecké záchranné služby
18 převozů transplantačních týmů
2 lety v rámci služby pátrání
a záchrany SAR

CELKEM: 23 792
přepravených pasažerů

MISE MFO

Organizace Multinational Force and Observers (MFO) vznikla na základě mírové dohody mezi Egyptem a Izraelem a od roku 1982 dohlíží na dodržování podmínek mírové dohody mezi Izraelem a arabskou republikou a bezpečnostních podmínek dohody na Sinajském poloostrově. Síly MFO čítají přes 1000 vojáků ze 13 zemí. AČR zahájila účast v misi v roce 2009 obsazením tří důstojníků ve velení mise a od konce roku 2013 přidala patnáctičlennou leteckou jednotku s letounem CASA. Význam působení letecké jednotky – základní přepravní platformy mise – se promítl do jmenování českého velitele mise MFO.

Rotmistřyně **Michaela Tichá** tragicky zahynula v rámci mise MFO při nehodě vrtulníku Sikorski UH-60 Black Hawk dne 12. 11. 2020. Na kbelské základně působila jako mladší pracovníce štábu 242. transportní a speciální letky. Kolegové na ni vzpomínají jako na obětavou, svědomitou, ochotnou a skromnou. Do smutné statistiky se započala jako první česká vojákyně, která zahynula na zahraniční misi.

praxe se občas setkám se situací, kterou jsem do té doby nezažil. A nejde o situace typu evakuace z Afghánistánu. To pro nás mimořádnou situací není. Letadlo přiletí, ohlásí se a my ho navedeme jako každé jiné. Mimořádné situace jsou pro nás třeba zhoršené meteorologické podmínky. Ale poradíme si se vším.“

nadrotmistřyně Dana Jelínková, palubní průvodčí

„Pracovala jsem jako letuška v civilním sektoru sedmáct let, a mohu tedy srovnávat. Tady si musíme každý let přichystat do posledního detailu samy. Když něco zapomenete, musíte si pak v letadle poradit. V civilu přijdete a rozdáte, co vám naložili. Další rozdíl je,

že létáme na pěti typech letounů. A rozdíl je i v tom, že požadavky dostáváme poměrně krátce před odletem, a někdy se pak ještě mění třeba hodiny nebo dokonce minuty před odletem. Někdy se na poslední chvíli změní i typ letounu. Právě ta zodpovědnost mi ale přišla zajímavá. Jak si to člověk udělá, tak to má...“

podplukovník Miloš Domin, pilot a velitel letecké jednotky působící momentálně na misi na Sinaji

„V této misi se provádějí jednou za čtrnáct dní lety letounem CASA za účelem kontroly dodržování podmínek mírové dohody uzavřené mezi Egyptem a Izraelem ve prospěch pozorovatelů. Dvakrát týdně se realizuje přeprava mezi dvěma základnami MFO za účelem přepravy osob a materiálu a na výzvu je rovněž plněna přeprava delegací do Káhiry a Tel Avivu. V létě čelíme extrémním teplotám, občas písečným bouřím, naopak zimní období se vyznačuje silným větrem. Všem těmto extrémním meteorologickým podmínkám musí čelit příslušníci letecké jednotky stejně jako letecká technika samotná. Údržba letecké techniky je tudíž mnohem náročnější než v podmínkách ČR.“

Text: Filip Tesař, kpt. Kristýna Kosatíková,
foto: npor. Jakub Mareš, kpt. Kristýna Kosatíková,
František Šindelář